

"I Østerdalen kom en snegl..."

Det handler om nærvær. Det handler om fælles værdier. Og så handler det om at give sig tid og at have opmærksomhed og agtelse over for de mennesker, man deler liv og hverdag med. Straks Deres udsendte træder ind i Oure Børnehus' store entré kommer en flok dejlige børn løbende ikklædt latter og blussende kinder. De har netop været ude i den våde forårsluft og skal nu af med overtøj og beskidte støvler, mens de bringer en glædelig stemning med sig – som et frisk vindpust fra mildere egne. Mens der hjælpes med at binde dobbeltknuder på de fine lyserøde hjemmesko, bemærker Deres udsendte nogle af børnenes tegninger på endevæggen blandt turkisfarvede, lilla og pink heldragter på knagerækkerne. En af tegningerne forestiller en pige, der slår ud med armene, mens solen stråler fra en skyfri himmel. "Pigen smiler og er glad, fordi hun laver noget hun godt kan lide," står der nedenunder billedet. Og de ord passer på det liv, der udfolder sig fra Oure Børnehus og de andre børnehuse i den nordøstlige del af Svendborg kommune. Oure Børnehus er nemlig et af i alt seks børnehuse under ét stort sneglehus, Dagtilbuddet Østerdalen, som det kaldes med kommunale ord. Ud over Oure Børnehus består Østerdalen af Bakkehuset i Skårup, Skårup Børnehus, Eventyrhuset i Gudbjerg, Gudme Børnehus og Hesselager Børnehus. Alle børnehuse er beliggende i naturskønne omgivelser nær skov og vand og de er alle Citta Slowcertificerede. Det betyder, at der i dagligdagen i børnehuse fokuseres på glæde, kvalitet og æstetik. Det er en målsætning for børne-

husene, at der bliver skabt rammer for nærvær og samhørighed, ligesom det er en afgørende vision for husene at det gode børneliv udfoldes gennem forpligtende fællesskaber – med særligt fokus på omsorg og sundhed.

Vi er på besøg i Oure Børnehus i slutningen af januar og har sat den daglige leder, Pia Drost stævne for at høre hende fortælle om dagligdagen i huset og om visionerne bag det børnehus, som fik en så rosende omtale i de landsdækkende medier sidste år. Pia er i mellemtiden blevet daglig leder i Skårup Børnehus og samtidig har Oure Børnehus så fået Pædagogisk Teamleder Ole Lund som Pias afløser.

Fredagssang ved bålet og velkommen til Ole

Efter at Deres udsendte har kigget nærmere på de skønne tegninger på væggen byder Pia velkommen med et stort smil. Vi bevæger os rundt i de lyse og åbne lokaler, mens hun fortæller om, hvordan børnene i alt det daglige deltager i både større og mindre fællesskaber og sammenhænge. "For eksempel er der mindre og overskuelige grupper, når børnene skal spise. 4-6 børn er sammen om at spise, og der er så en voksen knyttet til hver af spisegrupperne. I det hele taget er det væsentligt, at børnene kan overskue og føle sig trygge i de sammenhænge, de tager del i," understreger Pia. "Derfor tilstræber vi tydelige hverdagsrutiner samtidig med, at børnene også kan udfolde sig ud fra deres egne forudsætninger."

Tid til en lille spise-pause

Pia Drost

Mens vi bevæger os rundt på de spændende arealer, mødes vi af børnenes smil og åbenhed. De er nysgerrige og Deres udsendte fornemmer tydeligt, at børnene i hverdagen bliver set og hørt, og at de selv lærer at se og høre – og give hinanden rum og plads. De er i dén grad forundringsparate, sådan som børn er flest, og samtidig er de opmærksomme og tager meget hensyn til hinanden. Selv om børnene mange gange er ivrige for at komme til orde og fortælle, så er de vant til at vente, til det er deres tur. Hvis andre er i gang med at tale sammen, buser man ikke bare ind uden hensyn.

Pia fortæller, at naturen og udelivet fylder meget i hverdagen, og hun kommer naturligt ind på, at børnehuse blev Citta Slow-certificerede i 2011. Citta Slow-logoet er sneglen, og den har på forskellig måde sat sit aftryk på hverdagen i børnehuse. På spørgsmålet om, hvad Citta Slow så er i børnehøjde, svarer Pia: "Inden vi snakker Citta Slow vil jeg lige sige, at den sociale læring er fundamentet for alt, hvad vi foretager os her i børnehuset. Det er SÅ vigtigt for os. Og så er der en helt fantastisk opbakning fra forældrene. Uden et tæt samarbejde mellem børnehuset og hjemmene, går det slet ikke," understreger hun og fortsætter som kommentar til Citta Slow: "For eksempel deltager børn og voksne i årlige affaldsindsamlinger i nærområdet og i de nærliggende skove og nede ved stranden. Affaldet bliver så studeret og sorteret. Nogen gange udstiller vi affaldet, så børn og forældre kan se, hvor meget affald, dagens høst

"Hygge med guitar og sang ved bålet"

har givet. I hverdagen sorterer vi selvfølgelig også affald, og alt det organiske affald bliver komposteret. Børnene lærer i det hele taget om naturens gang og om, hvor vigtigt det er at passe på naturen. Alle Østerdalens børnehuse har i øvrigt bålsteder. Hos os her i Oure Børnehus er der ild i bålet tit og ofte, og hver eneste mandag er der bålmad, og om fredagen slutter ugen ude ved bålet med hygge og sang. Når det er tid til høst, hjælper børnene med at plukke æbler og samle grøntsager – de laver friskpresset æblesaft, sylter rødbeder og græskar og meget mere. Så afslutter vi høstugen med en høstfest, hvor vi pynter op og synger og danser og spiser årets høst."

I Citta Slow-filosofien ligger i det hele taget dét at være åben overfor omverdenen. Det skulle gerne føre en bevidsthed med sig om, at man har betydning for hinanden i lokalmiljøet.

Pia fortæller videre, at Østerdalen har en minibus, som børnehuse på skift har til rådighed en uge ad gangen. Bussen giver rig mulighed for at komme ud i det blå med børnene, ud over de korte ture, de altid kan foretage sig på gå-ben. Vi kommer nærmere ind på selve Citta Slow-filosofien og sneglen, som jo altså er det officielle logo for den bevægelse, der tog sin begyndelse i 1999 i Toscana. For hvad betyder Citta Slow for børnenes dannelse og udvikling? Pia kigger sig omkring i de lyse og indbydende rammer og svarer: "Det har meget med fordybelse og nærvær at gøre. At vi for eksempel holder siesta efter frokost, hvor alle børnene hviler på tæpper, mens de lytter til en historie eller stille musik.

Deres dagligdag kan jo ellers generelt hurtigt blive præget af stressede omgivelser og travlhed. Så i løbet af ugen kan der være fodbad eller børneyoga eller lignende, hvor der er dæmpet musik og hvor børnene får rig lejlighed til at få gode snakke om stort og småt. Det er noget med at finde sit eget tempo og være til stede." Deres udsendte kommer i det samme i tanker om den tjekkiske forfatter Milan Kunderas bog "Langsomheden", hvor han bl. a. hævder, at "langsom er man af klogskab", og Pia smiler og fortsætter: "Ja, kloge børn er trygge børn og børn, der hviler i sig selv, samtidig med, at de tager hensyn til deres omgivelser. Og man lærer bedst, hvis der er tid til fordybelse, nærvær og ro".

Spil med tid til fordybelse og ro

I en anden bog, som man næsten skulle tro var skrevet efter et besøg i Oure Børnehus, skriver Kundera, at mens en hovedvej kun er en linje, der forbinder ét punkt med et andet, er en bivej en lovprisning af rummet, den bevæger sig gennem. For i bivejenes verden er skønheden uafbrudt og stadig omskiftelig. Kundera hylder altså den slyngede vejs uforudsete fortryllelser, og forudsætningen for at opleve det er, at man er villig til at sætte farten ned. Og det er man i Oure Børnehus. Man giver børnene mulighed for at leve med "livets hastighed", kunne man sige.

Samtalen kommer ind på mange, mange emner, der har med holdninger og værdier at gøre - for børnenes dannelse og opvækst er alfa og omega for Pia. Et af de emner, der flere gange strejfer samtalen er, i hvor udpræget grad, vor tids børn er genstand for de voksnes opmærksomhed - og uden at nævne ordet "curlingbørn", fremhæver Pia: "Vi er i alt 6 medarbejdere her i Oure Børnehus, og vi talte for nyligt om, at tiden er til at vi er meget fokuserede på at aktivere og motivere børnene og på den måde har mange af aktiviteterne

været voksenstyrede. Og det er fint nok. Men for at fremme børnenes mulighed for at være sammen på deres præmisser, har vi i Østerdalens børnehuse sat os en målsætning, der siger, at i løbet af dagen skal der være 50 % voksenstyrede aktiviteter og 50 % leg. Og," fortsætter hun, "børnenes hverdag er fyldt med levende vækster og dyr, eventyr og fortællinger og kunst og så meget andet, der kalder på deres opmærksomhed og fokuserer på den spændende og store verden. Det er af enorm betydning for børnene, at de - ud fra vores trygge rammer - på alle niveauer bliver inddragede i den store verden, der omgiver dem."

Så stiller vi op for fotografen

Pia fremhæver desuden, at der er et særligt tæt samarbejde med dagplejen og de kommunale skoler. På den måde gøres der alt, hvad der er muligt for at lette børnenes overgange i deres liv. "De lokale dagplejer - og dem er der i alt fem af i Vejstrup og Oure - kommer her hos os i både hel dags og halvdags legestue, og har mulighed for at lege og lave forskellige aktiviteter. På den måde får de fortrolighed med børnehuset, inden de skal starte her, og det har en kolossal værdi for dem og forældrene," fortæller Pia. "Der er også udviklet et nært samarbejde med skolerne, og det gør det lettere for børnene, når de skal sige farvel til børnehuset og goddag til skolelivet."

Der er - som tidligere nævnt - seks børnehuse under Østerdalens sneglehus, og der er et tæt samarbejde husene imellem. Der udvikles løbende visioner og målsætninger, og efter forholdene og omstændighederne justeres målsætningerne, så de passer til de enkelte børnehuse. Helt konkret samarbejder børnehuse om en række aktiviteter. "Vi samarbejder bl.a. husene imellem ud fra et fælles tema 1-2 uger hvert efterår, hvor vi

nogle år har sluttet med et fællesarrangement for alle Østerdalens børn, forældre og personale” fortæller Pia og fortsætter: ”Det er blevet så stor en succes, at det er gået hen og blevet en fast, årlig tradition. Der bliver nedsat en arbejdsgruppe, der så planlægger rammerne ud fra et overordnet tema – og så fordyber hvert enkelt hus sig i temaet. Det er stort og fantastisk,” smiler Pia. ”Et år var det overordnede tema ”Østerdalen i bevægelse” og du kan tro, at der blev løbet, kravlet, hoppet, danset, lavet cykel- og tarzanbaner – og der blev lavet morgengymnastik og meget, meget mere. Ugerne sluttede med en fest, hvor alle sammen – flere hundrede mennesker - fik en fantastisk oplevelse i Oure-skolernes hal. Hvert børnehus havde forberedt et par numre, som børnene og personalet gik på scenen med og optrådte med for deres søskende og forældre. Der blev både lavet Kaptajn Jespersen-gymnastik og danset Gangnam-style – og der blev sunget og danset og vrikket med numser og tæer! Festen sluttede så med sambarytmer. Du kan tro, det var en fest!”. Pia fortæller, at et andet års tema var ”Science”. Alle glæder sig allerede til forberedelserne til dette års temauger på tværs af Østerdalen.

Rundvisningen i og omkring Oure Børnehus er ved at være ved vejs ende. Pia og Deres udsendte sætter sig med en kop kaffe, mens Pia fortæller om sin egen tid på stedet. Hun har været leder for Oure Børnehus i 13 år, og nu skal hun så fortsætte som leder af Skårup Børnehus fra den 1. marts. Det glæder hun sig til, og med et blik tilbage på sine rige og spændende år i Oure, nævner

hun forældreopbakningen, som en helt uundværlig del af livet på stedet. ”Forældrene har i dén grad bakket op om alt det, der er blevet udviklet på her hos os, siden jeg begyndte som leder. De har selv indført gode traditioner for fællesskabet – for eksempel mødes de sådan omtrent hver anden måned til fællesspisning. Det er noget, de selv arrangerer og står for, og personalet deltager så, i det omfang, vi har tid og mulighed for det.” På spørgsmålet om, hvorvidt ”sjælen” på stedet og fælles værdier for alle de mennesker, der har deres daglige gang i børnehuset, vil kunne bevares efter at Pia forlader det, svarer hun prompte: ”Det er jeg helt sikker på! For det har været fantastisk for stedet, at vi ikke er flere, end vi virkelig er fælles om de værdier, der er de bærende i børnenes hverdag. Og de værdier har vi udviklet i fællesskab, og derfor er det værdier, der ikke står og falder med en enkelt eller nogle få personer. Det er værdier, der virkelig er bærende og fælles.”

Tekst: Anders Carlsson
Fotos: Henning Philbert

